

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeadji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

25.03.2024

Vår referanse

2024/1779

Deres dato:

Deres referanse

2024/305

FINNMARK FYLKESKOMMUNE

Postboks 701

9815 VADSØ

Telefonnummer til saksbehandler

Erik Leikvoll,

Tillatelse - Fysiske tiltak i vassdrag - kantvegetasjon - Lindstrømelv , Skogvik og Oldervik - Lebesby kommune

Vedtak: Statsforvalteren gir på vilkår Finnmark fylkeskommune tillatelse til fysiske tiltak i vassdrag i Storelva/Davvesiiddjohka, Skogvikelva og Oldervikelva, i forbindelse med etablering av nye broer. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, jf. lov 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk mv. Det blir også gitt dispensasjon fra kravet i vannressursloven § 11, til fjerning av kantvegetasjon som er nødvendig for å kunne gjennomføre tiltakene. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i vannressursloven § 11 tredje avsnitt.

Vilkår:

- Formidling av vilkår:** Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkår i denne tillatelsen skriftlig videreformidles og gjøres kjent for utførende entreprenør og eventuelle andre deltakere i arbeidet.
- Periode:** Arbeidet i selve elven, og elvekant, skal gjennomføres i perioden 15.07 – 30.09. Fjerning og hogst av kantvegetasjon skal ikke skje i perioden med størst hekkeaktivitet, 01.05 – 31.07. Dette for å unngå unødvendig skade/forstyrning på naturmangfoldet. Arbeidet skal fortrinnsvis utføres i en nedbørsfattig periode med lav vannføring.
- Kantvegetasjon:** Det skal ikke fjernes mer kantvegetasjon enn det som er nødvendig for å kunne utføre tiltakene. I etterkant av tiltaket skal kantvegetasjon som er fjernet revegeteres. Revegeteringen skal skje med stedegne tre- og buskarter.
- Erosjonssikring:** Erosjonssikringen i etterkant av utført tiltak skal ikke fremstå som en rett og glatt plastring, men skal heller bestå av ru naturstein, og være i tråd med anbefalinger i notatet «[Mer miljøvennlige erosjonssikringstiltak](#)». Det skal ikke benyttes puk, knust eller sprengt stein i kontakt med vassdraget. Stein som skal i kontakt med vassdraget skal være naturlig avrundet stein fra elve- eller moreneavsetninger.
- Mellomlagring og deponering av masser:** Masser skal ikke lagres i slik nærhet til vassdraget at det medfører økt fare for avrenning til vassdraget.
- Fremmede arter:** Det skal gjøres tiltak for å hindre spredning av uønskede fremmede organismer. Maskiner og utstyr som nylig er benyttet i andre områder og vassdrag skal

desinfiseres før bruk. Alle deltakere i arbeidet skal være kjent med alminnelige krav om aktsomhet, jf. forskrift om fremmede organismer § 18. Påtreffes det fremmede arter skal disse behandles i henhold til rapporten «[Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter](#)».

7. **Akutte hendelser:** Maskiner og utstyr skal være utstyrt med nødvendig utstyr for absorbering av olje, drivstoff o.l. i tilfelle akutte hendelser. Utslipp til vassdraget fra oppstillings- og vaskeområder for maskiner skal ikke skje.
8. **Tilbakemelding:** Tiltakshaver skal sende en kortfattet tilbakemelding med bilder i etterkant av gjennomført tiltak, senest en måned etter at arbeidene er avsluttet. Tilbakemeldingen skal sendes til vårt postmottak: sftfpost@statsforvalteren.no, referanse 2024/1779.

Merknader til vedtak:

Statsforvalteren forutsetter at tiltaket er avklart med grunneiere i det aktuelle tiltaksområdet.

Vi gjør oppmerksom på at dette kun er en tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og vannressursloven §11. Tiltakshaver er selv ansvarlig for å undersøke om tiltaket er i tråd med annet regelverk, herunder at søknaden er avklart med Finnmark fylkeskommune som regional kulturminnemyndighet.

Tillatelse som ikke er benyttet innen to år faller bort, jf. forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 2 andre avsnitt¹.

Klagerett

Tillatelsen og dens vilkår kan påklages av part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven §§28 og 29. En eventuell klage stilles Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Troms og Finnmark, innen tre uker etter mottatt vedtak.

Bakgrunn

Viser til søknad mottatt 12.02.2024.

Finnmark fylkeskommune ønsker å oppgradere 3 broer/kulverter for å bedre trafikksikkerheten mellom Skogvik og Lebesby. Tiltaket skal gjennomføres fra sommeren 2024 og ut 2025. Tiltakene innebærer utskiftning av eldre broer, og mindre justeringer av vei og tilstøtende arealer. I forbindelse med tiltakene skal det etableres anleggsveier, det skal erosjonssikres, og ettersom det ikke er mulighet for omkjøring skal det etableres midlertidige broer over alle elvene. Den nye veien, og de nye broene, skal etableres mens trafikken går på midlertidig vei/bro. Etter gjennomført tiltak skal midlertidig vei og bro fjernes.

Hjemmelsgrunnlag

Ifølge forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1 første avsnitt er det:

«Uten tillatelse fra statsforvalteren eller fylkeskommunen er det forbudt å sette i verk:

- a. fysiske tiltak som medfører fare eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer,
- b. fysiske tiltak i og langs vassdrag, herunder bygging av terskler, graving av fiskehøler og utlegging av større steiner, som kan øke fangsten av fisk på stedet eller forskyve fangsten av fisk i vassdraget, og
- c. fysiske tiltak for anadrome laksefisk eller innlandsfisk som har til hensikt å forandre en eller flere arters produksjon, bestandsstørrelse eller utbredelse.»

¹ [Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag - Lovdata](#)

Statsforvalteren har ansvar for tiltak på strekninger som fører anadrom laksefisk eller kreps. I søknaden blir det nevnt at anadrom fisk kan vandre opp i omsøkte elver, og selv om anadrom fisk ikke vandrer opp til broa over Skogvikelva, blir omsøkte tiltak behandlet av Statsforvalteren.

Vannressursloven § 11 første avsnitt slår fast:

«Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne regelen gjelder likevel ikke for byggverk som står i nødvendig sammenheng med vassdraget, eller hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget.»

Statsforvalteren kan gi dispensasjon fra kravet i vannressursloven § 11 i særlige tilfeller.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og deler disse forekomstene inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot verdiminking, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomstene endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det være en verdiminking. Miljømål skal oppnås, og verdiminking er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannressursloven §12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi dispensasjon fra vannressursloven §11. Intakte kantsoner er viktig for å hindre avrenning, minske erosjon, samt tilføre vassdraget organisk materiale som næring til vannlevende organismer. Veletablert kantvegetasjon er også en viktig biotop for planter og dyr. I tillegg gir det skyggeeffekt for fisk. Statsforvalteren vurderer at omsøkt inngrep i kantsone utført i tråd med fastsatte vilkår, utgjør en mindre risiko for verdiminking av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålene i vannforskriften §4. Tiltakshaver må påse at det gjennomføres tiltak for å redusere faren for erosjon og utbedring av kjørespor. Revegetering må skje med stedege arter.

Alle offentlige vedtak som berører natur skal vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12, jf. §7.

Statsforvalterens vurdering

NML §8 Kunnskapsgrunnlaget

Storelva/Davvesiiddjohka: Storelva er i Vann-nett en del av vannforekomsten «Storelva/Davvesiiddjohka» (vannforekomst-ID 229-27-R). Vannforekomsten er liten, kalkfattig og klar (TOC 2-5). I Vann-nett er økologisk tilstand kategorisert som «moderat», og kjemisk tilstand er «undefinert». Ettersom det ikke er noen parametere for vannforekomsten er den økologiske tilstandsklassifiseringen ugyldig. Det er ikke registrert sjeldne/true eller viktige naturtyper i nærheten av tiltaksområdet. Vegetasjonen langs elva består av bjørkeskog med lavurt og høystaudevegetasjon, med arter som ballblom, bekkeblom, sløke og lappvier. Av rødlistede plantearter er det registrert østersurt i strandkanten ved elvas utløp. I området er det registrert rødlistede fuglearter som granmeis (VU, sårbar), grønnfink (VU), gråspurv (NT, nær truet) og gjøk (NT). Andre fuglearter i området inkluderer kjøttmeis, svarthvit fluesnapper, lappspurv, kjernebiter og rødvingetrost med flere, jf. [artskart](#).

Oldervikelva: Oldervikelva er i Vann-nett en del av vannforekomsten «Oldervik bekefelt» (vannforekomst-ID 229-57-R). Vannforekomsten er klassifisert til «svært god» økologisk tilstand, den er liten, kalkfattig og humøs. Her er det heller ikke registrert sjeldne eller viktige naturtyper. Vervegetasjon som lappvier, grønnvier og svartvier dominerer langs elven. Anadrom fisk kan vandre

noe oppstrøms broa, før de møter et vandringshinder som er vanskelig å passere. I nærheten av tiltaket er det registrert fuglearter som gråtrost, bjørkefink og blåstrupe, jf. [artskart](#).

Skogvikelva: Skogvikelva er i vann-nett en del av vannforekomsten «Skogvikelva bekkefelt» (vannforekomst-ID 229-59-R). Denne vannforekomsten er middels stor, kalkfattig og humøs. Vannforekomsten er klassifisert til «svært god» tilstand. I kantsonen vokser det svartvier, med innslag av bjørk og rogn. Fremmedarten sibirvalmue (potensielt høy risiko, PH) vokser på en parkering/utfyllingsplass sør for broa, utenom dette er det ikke registrert flere fremmede arter i nærheten av tiltaksområdet. I området er observert fugler som rødstjert og gransanger.

NML §9 Føre-var-prinsippet

Ettersom Statsforvalteren mener at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, samt at påvirkningen planlagt tiltak vil ha på naturmangfoldet vil være begrenset, vurderer Statsforvalteren at føre-var-prinsippet ikke kommer til anvendelse i denne saken.

NML §10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Anleggsarbeid i og langs elvekanten vil kunne øke partikkelavrenning nedstrøms i vassdraget. Økt partikkelavrenning vil kunne tildekke/tilslamme gyteområder nedstrøms, og egg og plommeseckkyngel nedgravd i grusen kan i verste fall dø som følge av oksygen- og næringsmangel. Arbeidet skal derfor gjennomføres i perioden 15.07-30.09, ettersom det i denne perioden normalt sett ikke vil være egg i grusen, og plommeseckkyngelen normalt har begynt å forlate grusen i elvebunnen. Skal det derimot ikke graves i elvekant, eller selve elven, kan dette arbeidet gjøres når som helst på året. For å redusere avrenning skal arbeidet fortrinnsvis utføres i en nedbørsfattig periode med lav vannføring, jf. vilkår 2. Mellomlagring av masser skal heller ikke skje i slik nærhet at det øker faren for avrenning til vassdraget, jf. vilkår 5.

Kantvegetasjon langs vassdrag er viktige leveområder for flere arter av insekter, fugler og pattedyr. Disse kantsonene fungerer også som vandringskorridorer mellom leveområder. Flere insekter har livsstadier på land og i vann, og kantvegetasjonen er viktig for disse artene, både til næringsøk, men også i form av skjul. Disse insektartene kan igjen være en viktig matkilde for flere fuglearter. Kantvegetasjonen bidrar også til næringsgrunnlaget i bekker og elver i form av nedfall av blader, kvister og insekter. Kantvegetasjon gir skjul og skygge til elver og bekker, som er viktig for flere fiskearter, elvemusling og andre ferskvannsorganismer. Velutviklet kantvegetasjon fungerer også som et naturlig erosjonsvern, og kan bidra til å redusere vannhastigheten under en flom. Kantvegetasjonen tar opp næringsalter i vekstsesongen, og kan fungere som en buffer som holder tilbake næringsalter fra landbruksarealer som grenser til vassdrag. I forbindelse med omsøkte tiltak skal det derfor ikke fjernes mer kantvegetasjon enn det som er nødvendig for å kunne gjennomføre tiltakene. I etterkant av utførte tiltak skal kantvegetasjonen revegeteres med stedegne busk- og trearter, jf. vilkår 3. Hogst i kantvegetasjonen kan forstyrre hekkende fugl, å gjøre at de forlater reirplassen, og i verste fall forlater uklekkede egg eller til og med utklekkede unger. Fjerning og hogst av kantvegetasjon skal derfor ikke skje perioden med størst hekkeaktivitet, 01.05 – 31.07, jf. vilkår 2.

Partikler fra sprengt og knust stein kan påvirke fisk og bunndyr negativt. Partikler kan skade gjellene hos fisk og føre til redusert vekst hos laksefisk². Laksefisk lever store deler av livet sitt i elvebunnen, både som plommeseckkyngel, men også når de blir større bruker de hulrom i elvebunnen og mellom steiner som skjul og revir. Voksen fisk har også behov for skjulplasser, og en glatt plastring i elvekanten fjerner mulighetene for skjul til voksen fisk, en ru steinsetting vil derimot gi bedre

² Bækken, T., Dale, T., & Iversen, E. (2011). [Miljøriskovurdering ved dumping av sprengstein fra vegtunnel i Vangsvatnet ved Voss](#).

skjulmuligheter for fisk. Derfor skal en eventuell erosjonssikring ikke være en rett og glatt plastring, men ha en «naturlik» utforming og bestå av ru naturstein, jf. vilkår 4.

NML §11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Statsforvalteren vurderer at dersom omsøkte tiltak blir utført i tråd med søknad, og vilkår i tillatelsen, vil det ikke oppstå uforutsette miljøforringelser. Tiltakshaver er likevel selv ansvarlig for uforutsette skader på naturmangfoldet, og kostnaden dette medfører.

NML §12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal gjøres tiltak for å hindre spredning av fremmede og uønskede arter til og fra tiltaksområdet. Maskiner skal som nylig er blitt benyttet i andre områder og vassdrag skal derfor desinfiseres før bruk. Utførende entreprenør må gjøre seg kjent med alminnelige krav til aktsomhet, jf. forskrift om fremmede organismer § 18. Dersom det er fremmede arter i tiltaksområdet skal disse håndteres i henhold til rapporten «[Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter](#)», jf. vilkår 6. Maskiner og annet utstyr som skal benyttes i arbeidet skal være utstyrt med nødvendig utstyr for absorbering av olje, drivstoff o.l. Det skal ikke være utslipp til vassdraget fra oppstilling- og vaskeområder for maskiner, jf. vilkår 7.

Konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med å gi tillatelse på angitte vilkår. Vilklårene er satt for å redusere skade/forstyrning på naturmangfoldet.

Vedtak med vilkår fremgår av side 1-2.

Med hilsen

Anders Tandberg (e.f.)
seksjonsleder fisk og vannforvaltning

Erik Leikvoll
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Lebesby kommune

Postboks 5091 Majorstua
Strandveien 152 - Postboks 28

0301 OSLO
9790 KJØLLEFJORD